

Motion till riksdagen 2023/24:249

av **Kristoffer Lindberg (S)**

Välfärdens långsiktiga finansiering

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att den pågående utredningen om det kommunala utjämnningssystemet bör ta fram förslag i syfte att i större utsträckning än i dag främja likvärdig välfärd i hela landet och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Behovet av att stärka kommuners ekonomiska förutsättningar att bedriva en jämlik välfärd över hela landet är fortsatt stort. Den svenska välfärden vilar på kommunernas axlar. Förskola, grundskola, gymnasieskola, vuxenutbildning, hemsjukvård, äldreomsorg, försörjningsstöd, kultur och fritid för barn och unga, biblioteken och en stor del av vägunderhållet är bara några exempel på det kommunala ansvaret.

Dessa samhällsfunktioner finansieras framför allt genom den kommunala utdebiteringen, det vill säga kommunalskatten och genom statsbidrag från staten.

Trots att förutsättningarna ser mycket olika ut mellan kommuner med hänsyn taget till geografi, demografi och skatteunderlaget så har samtliga kommuner samma ansvar för att leverera dessa samhällsfunktioner till sina invånare. Det är i grunden bra. Den svenska välfärden ska komma alla till del, oavsett var i landet vi bor.

Dock kan konstateras att skillnaderna mellan kommunernas förutsättningar alltfjänt är stora. Arbetstillfällena koncentreras i högre utsträckning till de större städerna med kranskommuner, samtidigt som behovet av välfärd många gånger är större i de kommuner där skattekraften är lägre, bland annat till följd av utflyttning och en åldrande befolkning. Detta leder till stora utmaningar att med en allt lägre skattekraft klara av allt högre kostnader för att leverera invånarnas behov av välfärd.

Om vi vill ha ett samhälle som håller ihop, där klyftorna minskar och förutsättningarna blir mer jämlika så är det inte rimligt att invånare i vissa kommuner successivt får betala allt mer kommunalskatt för att få den välfärd de kan förvänta sig, samtidigt som det motsatta gäller i andra kommuner där skattekraften är hög men

behovet av välfärdstjänster lägre. Detta leder ofrånkomligen till ojämlikhet mellan kommuner och det vidgar klyftorna mellan olika delar av vårt land.

Staten behöver ta ett större ansvar än idag för en jämlik fördelning av resurser för att tillgodose hela landets behov av välfärd och kompensera för att utjämna regionala skillnader. Detta kan ske inom ramen för det kommunalekonomiska utjämnningssystemet. Det är tydligt att större hänsyn behöver tas till de ökade kostnader som följer av gleshet och svag socioekonomi, men också till utmaningen som finns i sviktande skatteunderlag kombinerat med ökad efterfrågan på välfärdstjänster. Den pågående utredningen om det kommunala utjämnningssystemet bör ta fram förslag i syfte att i större utsträckning än i dag främja likvärdig välfärd i hela landet.

Alla invånare i Sverige har rätt till en jämlik välfärd, oavsett var du bor. Detta handlar i grund och botten om samhällsbygge och att skapa framtidstro i hela landet.

Kristoffer Lindberg (S)